

राष्ट्रीय नमुना पाहणी अंतर्गत राज्य नमुना तसेच राज्य व केंद्र नमुन्यातील एकत्रित आकडेवारीवर आधारित निष्कर्षांच्या छाननीकरिता समितीची पुनर्रचना करणेबाबत.

**महाराष्ट्र शासन
नियोजन विभाग
शासन निर्णय क्रमांक : असांस-१३२४/प्र.क्र.४५/का.१४१७
मंत्रालय, मुंबई - ३२
दिनांक : १४ ऑक्टोबर, २०२४.**

वाचा : शासन निर्णय, नियोजन विभाग, क्रमांक असांस-१३१७/२३६/प्र.क्र.६४/का-१४१७, दिनांक ०७ जून, २०१७.

प्रस्तावना:

सांख्यिकी व कार्यक्रम कार्यान्वयन मंत्रालय, भारत सरकार यांच्या अधिनस्त असलेल्या राष्ट्रीय नमुना पाहणी कार्यालयामार्फत सन १९५० पासून महत्वाच्या निवडक विषयांवर माहिती गोळा करण्यासाठी बहुउद्देशीय सामाजिक व आर्थिक नमुना पाहण्या घेण्यात येतात. महाराष्ट्र शासनानेही सन १९५५ पासून त्यानुरूप तत्वावर या कार्यक्रमात सहभाग घेण्यास सुरुवात केली. राज्यासाठी स्वतंत्र नमुना निवड करून अर्थ व सांख्यिकी संचालनालयामार्फत पाहण्या घेण्यात येतात. केंद्र व राज्य नमुन्यावर आधारित अंदाज एकत्रित करून राज्याच्या आर्थिक व सामाजिक स्थितीविषयक विविध बाबींचे जिल्हास्तरीय अंदाज उपलब्ध करून घेण्याच्या दृष्टीने हा सहभाग घेतला जातो. या पाहण्यावरून काढलेल्या निष्कर्षांचा उपयोग शासनाची विविध धोरणे ठरविण्यासाठी तसेच राज्य उत्पन्नाचे अंदाज काढण्याकरीता होता. राष्ट्रीय नमुना पाहणी अंतर्गत संकलित केलेल्या माहितीचे विश्लेषण व तक्तीकरण करून विषयानुरूप राज्य नमुन्यावर आधारित निष्कर्ष काढले जातात. तसेच राज्य व केंद्र नमुन्यावर एकत्रित माहितीवर आधारित निष्कर्षदेखील काढले जातात. सदर निष्कर्षांचे वैधतीकरण करण्यासाठी तज्ञ समिती उपरोक्त वाचा येथील शासन निर्णयान्वये गठीत करण्यात आली होती. सदर समितीची पुनर्रचना करण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता.

शासन निर्णय:

राष्ट्रीय नमुना पाहणी अंतर्गत राज्य नमुना तसेच राज्य व केंद्र नमुना पाहणी अंतर्गत संकलित केलेल्या माहितीचे विश्लेषण व तक्तीकरण करून विषयानुरूप एकत्रित माहितीवर आधारित काढण्यात आलेल्या निष्कर्षांच्या वैधतीकरणाकरीता विभागाच्या दिनांक ७ जून, २०१७ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये गठीत करण्यात आलेल्या समितीची खालील प्रमाणे पुनर्रचना करण्यास सदर शासन निर्णयान्वये मान्यता देण्यात येत आहे.

अ.क्र.	अधिकारी / नांव	पदनाम
१	संचालक, अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई	अध्यक्ष
२	अपर संचालक (समन्वय), अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई	सदस्य
३	अपर संचालक (शाश्वत विकास ध्येय), अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई	सदस्य
४	मुख्य संशोधन अधिकारी (विश्लेषण), अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई	सदस्य
५	सह संचालक (प्रशिक्षण), अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई	सदस्य
६	सह संचालक (राष्ट्रीय उत्पन्न), अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई	सदस्य
७	प्रतिनिधी, राष्ट्रीय सांख्यिकी कार्यालय (NSO), नवी दिल्ली	तज्ञ सदस्य
८	डॉ.चंद्रशेखर, सहयोगी विभाग प्रमुख, इंदिरा गांधी इन्स्टिट्यूट ऑफ डेव्हलपमेंट रिसर्च, मुंबई.	तज्ञ सदस्य
९	डॉ.संजय कुमार मोहंती, प्राध्यापक, विभाग प्रमुख- लोकसंख्या व सुधारणा, इंटरनॅशनल इन्स्टिट्यूट ऑफ पॉप्युलेशन सायन्सेस मुंबई.	तज्ञ सदस्य
१०	डॉ.अनिता रथ, प्राध्यापक, सेंटर फॉर स्टडी ऑफ डेव्हलपिंग इकॉनॉमिक्स, स्कूल ऑफ डेव्हलपमेंट स्टडीज, टाटा इन्स्टिट्यूट ऑफ सोशल सायन्स, मुंबई.	तज्ञ सदस्य
११	उप संचालक (राष्ट्रीय नमुना पाहणी), अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई.	सदस्य सचिव.

३. समितीची कार्यकक्षा -

- I) राष्ट्रीय नमुना पाहणी अंतर्गत राज्य नमुना तसेच केंद्र व राज्य एकत्रित नमुन्यावर आधारित तयार करण्यात आलेल्या अहवालाची तपासणी करणे व आवश्यक ते बदल सुचविणे.
  - II) प्रत्येक अहवालाची छाननी करण्यासाठी संबंधित अहवालासाठीचा विषय, त्याबाबतचे पत्रक यासंदर्भात अभ्यास करणे, आकडेवारीचे व तक्त्यांचे विश्लेषण करून बदल सुचविणे. केंद्र तसेच संबंधित विषयावरील इतर राज्यांच्या अहवालातील माहितीचा तुलनात्मक अभ्यास करणे व अहवालासंदर्भात अभिप्राय देणे.
४. सदर समितीच्या संचलनासाठी येणारा खर्च मागणी क्रमांक ओ-०९, ३४५४, गणना, सर्वेक्षण व सांख्यिकी, ०२ सर्वेक्षण व सांख्यिकी, ११२ आर्थिक सल्ला व सांख्यिकी, (०४) (०१) राज्य नमुना सर्वेक्षण सहयोगाची राज्य सहायित योजना (३४५४०२२२) (अनिवार्य), १३ - कार्यालयीन खर्च या अर्थसंकल्पीय लेखाशीर्षाखालील अनुदानातून भागविण्यात यावा.
५. सदरहू निधी उपरोक्त लेखाशीर्षाखाली आहरित व संवितरित करण्यासाठी संचालक, अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय यांना नियंत्रक अधिकारी आणि लेखा अधिकारी अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, यांना आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे.
६. वित्त विभागाच्या प्रचलित सुचना / निर्देशानुसार अशासकीय तज्ञ सदस्यांना बैठक भत्ता, प्रवास भत्ता व दैनिक भत्ता अदा करण्यात यावा.
७. सदर शासन निर्णय, महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक क्रमांक २०२४१०१४१५४८०५५०१६ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षात्कृत करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने

(राजेंद्र वाघ)

उप सचिव महाराष्ट्र शासन

प्रत-

१. संचालक, अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, बांद्रा (पूर्व), मुंबई-५१
  २. अपर संचालक, समन्वय / शाश्वत विकास ध्येय / इलेक्ट्रॉनिक आकडेवारी संस्करण केंद्र, अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, बांद्रा (पूर्व), मुंबई-५१
  ३. सह संचालक, प्रशिक्षण / राष्ट्रीय उत्पन्न शाखा, अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, बांद्रा (पूर्व), मुंबई-५१
  ४. अधिदान व लेखा अधिकारी, बांद्रा - कुर्ला कॉम्प्लेक्स, मुंबई - ५१
  ५. निवासी लेखा परिक्षा अधिकारी, मुंबई.
  ६. प्रतिनिधी, राष्ट्रीय नमुना पाहणी कार्यालय, नवी दिल्ली.*
  ७. डॉ. चंद्रशेखर, सहयोगी विभाग प्रमुख, इंदिरा गांधी इन्स्टिट्यूट ऑफ डेव्हलपमेंट रिसर्च, मुंबई.*
  ८. डॉ. संजय कुमार मोहंती, प्राध्यापक, विभाग प्रमुख- लोकसंख्या व सुधारणा, इंटरनॅशनल इन्स्टिट्यूट ऑफ पॉप्युलेशन सायन्सेस मुंबई.*
  ९. डॉ. अनिता रथ, प्राध्यापक, सेंटर फॉर स्टडी ऑफ डेव्हलपींग इकॉनॉमिक्स, स्कूल ऑफ डेव्हलपमेंट स्टडीज, टाटा इन्स्टिट्यूट ऑफ सोशल सायन्स, मुंबई.*
  १०. निवड नस्ती .का)१४१७(
- (* अर्थ व सांख्यिकी संचालनालयामार्फत)